

HA MORT PEPITA ESTRUCH, UNA ANARQUISTA DE COPONS

ANTONI DALMAU I RIBALTA

El mes de febrer passat, i en una residència d'avis de París, va morir una dona de 90 anys que havia nascut a Copons i que, a desgrat d'una biografia prou atzarosa, avui deu ser una perfecta desconeguda de la gent de l'Anoia. Es deia Pepita Estruch i Pons, encara que molts la coneixien per *Pepita Carnicer*, i va ser anarquista tota la vida. Seguim-ne una mica el rastre, en base a les informacions biogràfiques que ens n'han donat Miguel Íñiguez, Emilià Páez i Elisenda Mercadal.

Pepita Estruch va néixer el 28 de desembre de 1920. Filla de Francisco, segador, i d'Antònia, la família materna era originària de cal Martí de la Muntanya, un indret dels afores de Copons on residien. Els seus germans eren Francesc Xavier (*Paco*), Beatriz i Josep. La família va traslladar-se després a baix al poble, a cal Noi

Teia, on tenien una fonda. La mare i la Pepita van entrar a treballar a la fàbrica de teixits de Copons, on la primera triava trossos i la segona feia bitlles. Durant la guerra (1937-1939), la Pepita va ser bibliotecària de les Joventuts Llibertàries de Copons i, amb la seva mare, membre de la delegació de la fàbrica. Acabada la guerra, tota la família sencera va exiliar-se cap a França.

En els anys de l'ocupació, la Pepita va formar part de la resistència al nazisme en la zona de Chartres (1942-1944). Després va viure a París, al *boulevard* Port Royal. Va ser activista del grup anarcofeminista *Mujeres Libres*, que, havent hagut de desaparèixer forçosament en acabar la guerra, va reconstituir-se a París l'any 1963. Concretament, va ser-ne la tesorera i va col·laborar en el seu butlletí. Era molt amiga d'una altra membre molt significativa d'aquest grup, la coneguda Sara Berenguer. El 1999 va col·laborar en l'edició del llibre *Mujeres libres. Luchadoras libertarias*, editat a Madrid per la Fundación Anselmo Lorenzo. En el pla personal, i després de quedar viuda

d'Antonio Arias, que va ser deportat a Alemanya el 1942, va unir-se a Antonio Carnicer —d'aquí el cognom amb què molts la coneixien— i, mort aquest en accident de moto el 1958, a Rafael Mari de Dios, que va traspasar l'any 2008.

El germà de Pepita Estruch, Francesc Xavier (*Paco*), va compartir les seves mateixes idees llibertàries. Més petit que ella —havia nascut, també a Copons, el 12 de gener de 1923—, va militar igualment en el seu poble i va passar a l'exili l'any 1939. Envaïda França pels nazis, es va enrolar a la guerrilla antialemanya fins que van detenir-lo el 28 d'agost de 1943. Emprisonat a Compiègne, van deportar-lo a Karlsruhe i tot seguit van emprisonar-lo a Frankfurt, fins que el van enviar a treballar dotze hores diàries en una fàbrica d'armes de Prenzheim. Allí van alliberar-lo els americans el 13 d'abril de 1945. En els anys següents, Paco Estruch, que va prosperar econòmicament i tenia fàbrica pròpia, va centrar gran part de la seva activitat en el món dels deportats: va ser secretari general de la Federació Nacional dels Deportats Internats Resistents i Patriotes de l'Aisne, delegat al comitè nacional i membre del *Jury* de la Correcció dels Deures de la Resistència i la Deportació. Així mateix, va donar conferències a instituts i col·legis sobre la seva experiència a Alemanya i va militar a la CNT d'Aisne juntament amb el seu cunyat Antonio Carnicer i Ramón Álvarez. Va morir a Jaulgonne (Picardia) el setembre de l'any 2000.